КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Массо а мехкашкара пролетареш, цхьаьнакхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГӀалгӀайн обкоман, Нохч-ГӀалгӀайн АССР Лакхарчу Советан а, Министрийн Советан а орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадуьйлу

№ 34 (4671). ЕРА, 20 март, 1969 шо. Мах 2 кап.

ВАРШАВСКИ ДОГОВОРА ЮКЪЕ ДАКЪА ЛОАЦАЧА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНАША ДЕРРИГАЧА ЕВРОПЕЙСКИ МЕХКАШКА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Болгаре Халкъа Республико, Венгерски Халкъа Республико, Германски Демократически Республико, Польски Халкъа Республико, Румыне Социалистически Республико, Советски Социалистически Республикий Союзо, Чехословацки Социалистически Республико — Варшавски Договора членаша — паччахьалкхенаша — Политически консультативни комитета совещане дакъа лоцуш, цхьаьна европейски халкъашна массарена динача лоцалой [illegible]

[illegible]

Румыне Социалистически Республикана хьалхара
НИКОЛАЕ ЧАУШЕСКУ
Румынски коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, Румыне Социалистически Республика Паччахьалкхен совета Председатель
ИОН ГЕОРГЕ МАУРЕР
Румыне Социалистически Республика Министрий Совета Председатель

Болгаре Халкъа Республиканe хьалхара
ТОДОР ЖИВКОВ
Болгарски коммунистически парте ЦК Хьалхара секретарь, Болгаре Халкъа Республика Министрий Совета Председатель

Советски Социалистически Республикий Союза хьалхара
Л. И. БРЕЖНЕВ
Советски Союза Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь
А. Н. КОСЫГИН
Советски Социалистически Республикий Союза Министрий Совета Председатель

Венгерски Халкъа Республиканa хьалхара
ЯНОШ КАДАР
Венгерски социалистически болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь
ЕНЕ ФОК
Венгерски революционни болхлой-ахархой правительства Председатель

Германски Демократически Республикана хьалхара
ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ
Германе Социалистически единни парте ЦК Хьалхара секретарь, Германски Демократически Республика Паччахьалкхен совета Председатель
ВИЛЛИ ШТОФ
Германски Демократически Республика Министрий Совета Председатель

Чехословакин Социалистически Республиканe хьалхара
ЛЮДВИК СВОБОДА
Чехословакин Социалистически Республика Президент
АЛЕКСАНДР ДУБЧЕК
Чехословаке Коммунистически парте ЦК Хьалхара секретарь
ОЛДРЖИХ ЧЕРНИК
Чехословакин Социалистически Республика Федеральни правительства Председатель.

Польски Халкъа Республиканe хьалхара
ВЛАДИСЛАВ ГОМУЛКА
Польски цхьаьнакхеттачу болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь
ЮЗЕФ ЦИРАНКЕВИЧ
Польски Халкъа Республика Министрий Совета Председатель

Будапешт, 1969 шера 17 март.

КАГИРХОШТА — КОММУНИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ

[illegible]

ХОАМАШ

1969 ШЕРА 16 МАРТА КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТЕ ДАЬЧА ХОРЖАМИЙ ИТОГИЙ ХЬАКЪЕХЬА

Къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совете дечa хоржамашта йолча городской хоржамий комиссега город Грозне хоржамаш лаьрa протоколаш кхаьч тассаpa хьакъехьера даьнешн къахкавчой къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совете деча хоржамашта йолча 350 округни хоржамий комиссегара.

Къахьегамхой депутатий Грозненске городской Совете хоржамаш деча кхаж тоссаpа дакъа лаьцар 99,96 процент болча харжархоша.

Городской Совета депутаташа харжа оттабаьча кандидаташта тӀехьа кхаж тоссаб 99,94 процент, духьала — 0,06 процент болча харжархоша.

[illegible]

Берригаш а къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совете хоржараш 350 депутат ва, цу юкъера 161 е 46,0 процент зударий, 187 е 53,4 процент КПСС членаши членаллаш кандидатий, 163 е 46,6 процент парте боцараш, 175 е 50,0 процент производства болхлой.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛА ХОРЖАМИЙ КОМИССИ.

1969 ШЕРА 16 МАРТА ГОРОД ГРОЗНЕ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ РАЙОНЦИ СОВЕТАШКА ДАЬЧА ХОРЖАМИЙ ИТОГИЙ ХЬАКЪЕХЬА

Город Грозне къахьегамхой депутатий районни Советашка хоржамаш [illegible] кхаж тассаpa результатий хьакъехьера [illegible] Грозненски городской Совета исполкоме город Грозне къахьегамхой депутатий районни Советий исполнительни комитеташкара.

Хоржаш къахьегамхой депутатий Ленински, Заводской, Октябрьски, Старопромысловски районни Советаш.

Хоржамаш деча [illegible] кхаж тоссаpа дакъа лаьцна [illegible] 99,96 проценте.

Къахьегамхой депутатий районни Советий депутаташа харжа оттабаьча кандидаташта тӀехьа кхаж тоссаб 99,18 процент, духьала — 0,08 процент болча харжархоша.

[illegible]

Город Грозне къахьегамхой депутатий районни Советашка харжа депутаташ берригаш а 700 сар ва. Депутаташта юкъа 300 кхаьсар е 46,57 процент, 300 КПСС членаши членаллаш кандидати е 53,09 процент, парте боцараш 316 сар е 44,91 процент.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТА ИСПОЛКОМ.

ЛОАРХӀАМЕ СОБЫТИ

УЛАН-БАТОР, 18 марта. (ТАСС). Вежарашка йолча Монголе къахьегамхоша чӀоагӀа дика хеташ тӀайпар Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача паччахьалкхений Политически [illegible]

ПРАГА, 18 марта. (ТАСС). [illegible]

ВЕНА, 18 марта. (ТАСС). [illegible]

СОФИЯ, 18 марта. (ТАСС). [illegible]

ЧӀОАГГӀА ЭГӀАЗБАХАБ

ЛЕНИНГРАД. «Маоистана гера айдаьа фашистски чуьхча хуре кӀалхардаьккхарий, китайски халкъе пагӀато бахьан [illegible]

МИНСК. [illegible]

КИЕВ. [illegible]

(ТАСС).

[illegible] ДӀАБОЛАБАЬ БОАХ

ЖЕНЕВА, 18 март. (ТАСС). [illegible]

ВАРШАВСКИ ДОГОВОРА ЮКЪЕ ДАКЪА ЛОАЦАЧА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНИЙ ПОЛИТИЧЕСКИ КОНСУЛЬТАТИВНИ КОМИТЕТА СОВЕЩАНЕ

КОММЮНИКЕ

Доттагӏаш, вӀаши гӀулакхаш ледадара, вӀаши новкъостал дара Варшавски [illegible]

[illegible]

Чехословакин Социалистически Республикагара — Александр Дубчек, Чехословаке Коммунистически парте Хьалхара секретарь, делегацен керте латтар; Людвик Свобода, ЧССР Президент; Олдржих Черник, ЧССР Федеральни правительства Председатель; Ян Марко, кхьча мехкашцарча гӀулакхий министр; инарал - полковник Мартин Дзур, къамаш оборона министр.

Совещане баьха юкъе дакъа лоацаза хилар Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача паччахьалкхений цхьаьнакхеттача тӀема ницой главнокомандующи Советски Союза Маршал И. И. Якубовский а.

[illegible]

«КОСМОС-272» — СИГАЛА

ТАСС ХОАМ

1969 шера 17 марта Советски Союзе уралахьайтар аьгӀалара «Космос-272» аха Лаьттан искусственни спутник. Спутника тӀа оттаь а 1962 шера 16 марта дӀакхайкаьнна программага хьежжа космически арепан дӀахо таллара йола Ӏилми аппаратура.

Спутника тӀа оттаьна аппаратура лерттӀа болх бу. Координационно-вычислительни центро обработка ю юсуталча информацица.

ЛЕНИНАХ ДАГАДОАГІАРАШ

ОКТЯБРА ДЕНОШ

Октябра бутта Іалдал ба[illegible] пролетариатан парти, большевистски парте масса а оагІоралуш уйла хьи кхиийна дар. Иналь бетта деношка восстани стихийно дІаболадалар. Цундела парте и восстани хила дезаш ю кечйинера. [illegible]

[illegible]

Бетта ка чекхьбалар. Ситуаци луз-цаелар. Финлянде зуулачуш вола вазаш Ильича сентябрь бетте 12-чуи 14-чуи деношка юкъа ЦК, Петроградски Московски комитеташка яздеш: «Болклой салтий депутатийн шина а столичи совдашка дукхалІбараш шеналла тІаьхьа а баххьа, большевикаша магаро а, уш шолІ бе долла духир[illegible] ...»

[illegible]

...ШоллагІчу дийнахь а ЦК собранеи хилар, цига ца чекхьбелла горзацарча восстани йола резолюци. Зиновьев, Каменев восстанийна дуьхьа къамельаш дир. ЦК экстренни Пленум гулъелла дела а дийнар. [illegible] Ленина дІадийхар цІерна партийни взыскане [illegible]

Оппортунистически [illegible] 25 (12) октябра Петроградски советан [illegible] ТІеман - революционни комитет [illegible] 26 (16) октябре ЦК шоралла заседани хилар партийни организацийн [illegible] Цу дийнахь а ЦК заседани [illegible] восстани [illegible] ТІеман - революционни центр, цу: Сталин, Свердлов, Дзержинский, [illegible]

6 ноябре (14 октябра) а Ильич Выборгски агІорахь тІе партийни Маргарита Васильевна Фофановой квартира (Б. Сампсониевски Сердобольски са́мига, д. 92/1, кв. 42) [illegible]

[illegible]

Ильича дийцар горадора патрулаш чоаргІа [illegible]

[illegible]

Цу бус Выборгски районан тІеман [illegible] ЦІи шоллагІчоо тІаьхьа болом болклой группаш ухар районни комитета гераш инструкцеши дІадаша. Цу бус со Ильич волча Фофанова квартира хьар, цига хійр сона Ильича Сафарова [illegible]

Дlацадела. Хьалхарчуна [illegible] 143, 144, [illegible] 177 (1968 ш.), 4, 6, 9, 11, 12, 14, 18, 20, [illegible] 27, 28, 29 (1969 ш.) долу «Сердало» газета тІа.

[illegible] Выборгски районан [illegible] Смольни [illegible]

[illegible]

Смольни чоагІа [illegible]

[illegible]

25 октябре (7 ноябра) ІуйрІана 10 сахьт даьллачул Петроградски совета ВРК цІеррагІа доле «Росса гражданашка» дІайкараа, цу тІа боаар:

«Временни правительство дІадаьккхай. Пачхьалкхан Іалдал болклой салтийн депутатийн Петроградски органе — петроградски пролетариатан гарнизонан корта латточе ТІеман - революционни комитете ба дахад.

[illegible] Ленин [illegible]

[illegible] Советски Іалдал [illegible]

Советийн II-гІа съезд, из [illegible] Советий Іалдал [illegible]

[illegible]

Ахардоцти делегаттар дуьцаш [illegible]

[illegible] Петроградски комитета корта латтар Нетансон, Спиридонова, Камков. Натансон [illegible]

[illegible]

Надежда Константиновна КРУПСКАЯ

Ильича воздар [illegible] 1904 шера, Натансон чоагІа гІорга хеттар марксизмица, бакъдо цуьнца ветар социал - демократица [illegible] Эттара хьайкара революци болче хана, 1906 шера, 17-гІа цу дала [illegible]

[illegible]

[illegible] 193 - [illegible] 169 — [illegible] (Советий II-ча Ерригроссийски съезда делегатий состав йоза дехаш тІаьхьагІа [illegible] Коммунистически партесистори [illegible] т. 3, книга 1, оагІ. 331 М. Политиздат, 1967 ш.) — [illegible] 10 сахь [illegible] 25 октябре Ильич съезде вацар.

Советий II-гІа съезд [illegible]

[illegible]

26 октябре (8 ноябре) [illegible]

[illegible]

ПРАГАЛА В. И. Ленина музей. [illegible] 1912 шера РСДРП Пражски конференци. ТАСС фотохроника.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ХЬИНАР АЙДЕШ

Ухх бетта «Красный молот» завода массайолча цехови партийни организацешка чакхьяьлар КПСС Грозненски горкома 5-гІа пленума итогашта хетаяь собранеш. Царна докладаш [illegible] горкома членаша нн. А. И. Васильева, К. К. Колесникова, партком[illegible] членаша нн. Б. Ф. Шелкинов, [illegible] В. Н. Вочинникова, В. Я. Оболдина, еххар.

г. Грозне, кхоахкаьнхой материальни хьал [illegible] культуран [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ИзмехкаIдгІа терках [illegible] гуурдамарча участкашка коммунисташ [illegible] отабара деношта. Массайолча производствени участкашка [illegible] группаш.

Тадилла гІулах хоачашдара, коммунистий бехктеегам лакхбера партийни бюро заседанешка ком цар бахча балха отчеташ. Иштта йийцар коммунистий Р. Х. Салимова Г. В. Волкова отчеташ. Терках [illegible] партбюро шеи заседанешка участка кулгалхочун а партгрупорга а отчеташа ладугІаш хилар.

[illegible]

Аппаратурни цеха партбюро (секретарь Г. М. Галкин) [illegible]

[illegible]

[illegible]

«Красный молот» завода партийни секретарь.

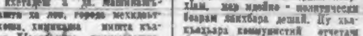

ВАЙ ХАЛКЪА ЛОІАМ ЧІОАГІА БА

[illegible] Іалдалой зуламера гІуллакх къахьегамхоча массане а цІьеттара бехке дош. Коммунистически партей Советски правительстван политика [illegible] хьалхашка, шолІ къахьетаеца вай Даьхен ниц чІоагІбе лоркІа хилар [illegible] ристигаш хуа дІала а Нохч-ГІалгІай чу.

Сунженски район. Китайски авантюристаша эхь доцаш лелаяча гІуллакхалта духьаларча протеста митинге гулбелар хьунпромбоахака боллайн специалисташи. Ший коллективана дегар хьа а кхайкадеш, партийни организаце секретара нах. Цуканова аьлар:

— Советски пограничникашта бандитий Іалдалегіа дов даьд Пекинера дикивече уилацаігіа. Китайски доал дерриа шоацта хоашшехьа провокацеш деіаю, эхь доадаьгвай латтанна тІалхуьд Дай-мехка дела доазув пхьанега а талхалдаітаргдац советски халкъо. Провокатораша хьоадаьча моллагІча гІулакхайта эттара чІоагІагІча тайпара хІама кхетаргьа. Вай доккхал ду Дай-мохк ларабеш латтача майрача доазонхоех, кхы тІа а кьинар аІзаь къахьега кийча да.

Малгобекски район. «Горскнефть» мехкадьтта промыслови управлени кулгалча митинге шахьалла Ю. Буров аьлар:

— Уссури кхела хи тІа Іодакхийта цІий, — из да маоистий бандитски кхинка сий доашаш хилар. Ший велакодержавни, гегемонистски уйлаш кхоачашдар духьа ший халкъа хьалкташ кІал дехк Мао Цзэ-дуна группо, социалистически содружества мехкий низ бухбаккхеи мелбеи гІертача империалистически реакцена Іуьна ду. Нийса да Советски правительства заявлене тІа яхар: Мао клика авантюристически гІуллакхех дала тарлуча доккхийча зуламашта хьалхара бертага бехктохкам китайски Іалдалашта тІабуж. Провокатораште дІахоалда: вай доазув массаза а хургва чІоагІа чІега теха!

Шелковской район. Червленски чхьагІара завода коллектива митинге нах эгІазбеха дувцар. Маон нун гІовчийн политика сий дейнеи тайпа болх бешлаши хиларах, из юкъагІа ца йиса[illegible] болаш хиларах.

Шоай декхара темане хилара, Даьхенна, Коммунистически партена боарам боашаш мутІахьа хилара хьоахкам гойтала советски пограничникай майралахи турпалалахи шоаш доккхал деш хиларах айннар мастера Ахтемиров Шемсудина, слесара Фролов Ивана, мастера-гІишлошъечо Зубайраев Мусас, слесара Кулебакин Михакла. Советски къона салтий — доккхагІа долча поккала тІема сийле делае хьаьь дараш. Советски Эскарша СССР ТІема-Форда Флотане цхьана советски доазон тІарча бІуно фе лорабу коммунизм хьалъеш болх хьерий маьрша къахьегам. Царна дІахо а могаргда советски лаьттан хІоа чІегиле дахьаххе да тІа ца кховдийташ лорам агрессорам бохабе.

Гудермесски район. Ухх деношка хьинар хьаьстта чІоагІа аІзеина къахьегаш ба «Кавказ» яхача юртбоахане артели водителей, бІаьстен долу [illegible]

[illegible] хьайка ду балхаш шерра доаржадаь дІадолаза хийцлуш ба уж. Цар хеттаду, дерриге вай халкъ хІана балха овсаро ю а лакхаьтІа йолаш, кхы а дикагІа ка а хьийга Дай-мехкан экономически деганаьолатда керда дакъа лаца гІерташ хилар.

Митинге ше хьакьал дам, юртбоахана артела председатела вов. Радуева хьакхайкадар:

— Фактате деча тешалагІа, советско-китайски доазон тІа хинна вов пекински раскольникаша хьалхахгІе а деиз хийцаш да. Шоана доз-уйла долзш Іаьля ю боли вах вирх а баьб, эгІаз а бигаб пекински авантюристий гІулакхаша.

Малгобекски район. «Малгобекнефть» мехкадатта промыслови управлене транспортни управлени Іурре а деиз 500 сап гулбелар советско-китайски доазон тІа китайски ІалдалашІа хьоадаьча бандитски гІулакхашка духьаллена гІерта шой эгІазал хьахтейкайхар духьа.

— Вай доаза хьалаш, — аьлар профсоюзни комитета председатела Н. Ткачева, — КПСС ЦК-н Советски правительства политика, — ДаманскигІайре районе маоисташа провокацеш делаю Китае национальни уйлаш чІоагІъяр, Китаен Советски Союзев халкъаш хийпдоахаргдола хьа лаьтттадар духьа. Шина уйлаш кхоачаш хургвац!

ТІаийцча резолюце тІа коллективо хьакхайкаді советско-китайски доазон тІарча бандитски провокацешна дуьхьала Советски правительства чакхдоагча гІуллакхаш ца [illegible]

«СЕРДАЛО»

2-гІа оагІ. 20 март, 1969 шу.

Ухх тІеххьарча шерашка духьа ялачи хьалхьой Башкире городашка а цуа столице — Уфа а. Хьалхьоттай дика хийцалуча чуІеча кІемоба бІарча кварталаш, общественни здани. ГІоргаш хьалдеча доккха дакъа лоац Уфан республиканни хьайІоли городашта хьалхьра проекташ а учтадаш йоаца, «Башкиргражданпроект» яхача институте коллектива.

СУРТА ТІА: «Башкиргражданпроект» яхача института № 1 йолча мастерски болх беш ю вокхатІа: воца архитектор С. Ф. Ульяновский, архитектор Г. Н. Рожкова, хертера конструктор В. Д. Казаков.

В. Клименкова сурт. ТАСС фотохроника.

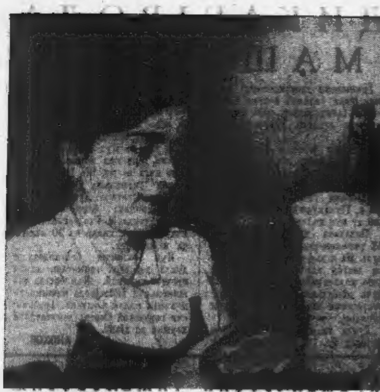

Шин бетта план 103,8 процент кхочуш а из планал совгІа 831 шар кога гІир[illegible] [illegible]ца[illegible]б кога гІирс беча ф[illegible] Мурдалов керте латтича № [illegible] цена коллективо. 1[illegible] процент тІехкхочушъяй арахецна кога гІирса дакъала план. [illegible] хьахьег, нар март бетта а. ХІара сменагІа нормин 120 — 125 процент кхочушйеш хьалхарш ю, Дибанова, Гинтемирова, Элмерзаева, Паршакова, кхыберш.

Сурта тІе: Р. Эльмерзаева болх беш ю.

М. Нажаева сурт.

ПРОИЗВОДСТВА КУЛЬТУРА ЛАКХЪЯРА

В. И. Ленин вин біешу хузача денна сийленна [illegible] ра производства культура лакхъяра йолча Ерригсоюзни общественни хьажаре дакъа [illegible] «Старогрознефть» НПУ белхалоша, инженерно - техническ белхалоша, гІуллакхерча цара. Производства культура, къахьегара оьсарле лакхъяра, хІана производственни процессашта шерра комплексни механизаци автоматизаци яра, арахецна продукце дикал лакхъяра дуккха мероприятеш цкъохуха хьалхара комиссеша. Производства культура лакхъяра Ерригсоюзни общественни хьажар, діадолаллена бутт баьлла. Цу юкъа «Старогрознефть» НПУ белхалоша хьалтухьчий 142 предложени. Царех производстве [illegible] 101. Цар [illegible] хьа пайда баьб.

Тха управлене ерригатта промыслашкарча скважинашта гайнара управлене а Ірна болаш телемеханизаци яьй. Хьадоаххи мехкадьтта дуккагІа хилийтара мехкадьтта чІоанашка хай чІухийтача компрессоршента, насосни станцешта автоматизаци яьй. Из баьхьан долаш шоллагІча методах дакъккха мехкадьтта кутташ взараш тоннаш я. Лаьттан кІалха скважинашта ремонт еча бригадашна биэна пайда яц насосне - компрессорни турбеш, штангаш дІатІа - хьатІа хьулеча электромеханически хІоагІаех. Из баьхьан долаш дика ер тача баьннб лаьттен кІалха ремонт еча болх. Къахьегама оьсарле 18 процент лакхъяннай.

Тха мехкадьтта промыслашка, цехашка, конторашка, [illegible] бригадашна кийчъяй 16 комплексни план. Цу цу дІаладхьа производства [illegible] ездий я уж. Царех цхьа план производства юкъейиниар соахка шоллагІча ах шера. Уж ерригга НОТ-а планаш производства юкъейиххьача цирга дІалахар тІера хІа а лоаккхаш пачхахьалкхенна хула пайда 327,7 эзар сом да. НОТ-а планаш производства юкъейнхьара белгалъяьхий чакхъяха аза мероприятеш, уж [illegible] наш цу аІулаьа болоисданирра белхлой.

В. И. Ленин ваь біаь цу дузача денна сийленна [illegible]бахаре тІанийца социалистически декхараш толамца кхочушдеш я. Производства культура лакхьяра хьажар дІадоладаьча уьх 8 бетта планал совгІа дакъкха «Іаьрна доща» 90 эзар тонни, хІаьта мехкадьттана хьайоагІа газ 29 миллион кубически метр я. Планал совгІа продукцена реализаци ярах пачхьалкхенна баь пайда 1412 эзар сом да. Хьалоаккхача мехкадьтта цхьан тоннагеи газа кубически метрагеи дІабоьлча шах планах дахьхІачул 9,4 процент лахбаьб. Къахьегама оьсарле шин процент лакхъяьй.

«Старогрознефть» НПУ мехкадьттахона производственно - технически конторе дІалуш дола «Іаьржа доща» дакъа дикал болаш дара хилар. Цхьадола кІаларча мелашкара мехкадьтта лакха дикал болаш хилларга хьелаш лакхьорте дІайхухьуйр.

Хьажар долча хана чакхъаьккха ерриг кхиина кхолъетай лорабарен кхерамзлен техникан мероприятеш лаьрхІачул дукхагІа чакх а йоалаш пачхахьалкхенна планал совгІа баь пайда 94 эзар сом да. ХІаьта чакхъяьа [illegible] хиинача организационно - технически мероприятей план хІаналкхьа 90 процент кхочушъяьй.

Ленински юбилейна накъабелхаш Старогрозненски мехкадьттахона хьажар кхе на дерш къахьег санитарно - бытови помещенеш, тоалре, нефтепромыслой территорен кийчъяра. Общественни хьажар долча юкъа ремонт яьй 16 душевойна, 35 культбудкана, хьалдиьд салаІа мич ціан спецбарзкъаш доккъаду цхе сушильни помещенеш, кхуа совгІа ІалаттІьай жерда 9 культбудка.

Ленински юбилейца накъабелхаш производства культура лакхъяра бахна - дика толамаш дахьад КПСС XXIII-ча съезда цІерагІча цхьоалагІча мехкадьтта промысла мехкадьттахоша. Къахьта из гІудакх дика дол цу промыслерча коммунист Александр Данилович Горепекин керте латтача Хан-Керт юхаеа участко. Производства культура лакхъяра шиш хьинаре къахьегаш ба операторах Н. Г. Мурадин, О. Т. Гончаров, И. Н. Дровов, Н. Р. Гишин, кхи дуккхабораш а. Цар дика кийчъяй механизми хьагул а денн дох газ діаьстеташ бола [illegible] установк, дугашаш, бохьлой специ болаш доккъаду еришпаш, шитта кхайола мероприятеш чакхъяьвй дар. ЦхьоалагІча промысла мехкадьттахоша шоай нивазна хьальяьй 250 метраш бола діе утолок. Ерригача скважинашка тІадолха накъаш асфальт а йила тоалаьа.

Производства культура лакхъяра пачхахьалкхенна чІоагІа пайда а бен дукха мероприятеш чакхъяхьай шоллагІча мехкадьтта промысле. шоллагІча методах мехкадьтта коллача цехе, механически мастерские, кхычахьа. Уж лакхе ницца мероприятеш чакхъяхарах «Старогрознефть» НПУ коллектива [illegible] оьсарле 1967 шерйца кийсйича мехкадьтта лоаккхача 52 процент лакхъеннай. ХІаьта хІара белхлочо юкъера ена алапи 13,3 процент лакхденнад.

Производства культура лакхъяра чакхъяьаха мероприятеш дукха а. Цхьабакъда цу дакъе де дола балхаш кхы а дукхагІа да. Уж толамца кхочуш а деш В. И. Ленина біаь цу дузача денна сийленна накъагІортхилараш дог тІийша ба цу управлене мехкадьттахой.

А. ЗУБОВ,
«Старогрознефть» НПУ къахьегама [illegible] отделан начальник.

ГРАФИКАЛ ХЬАЛХА

Старогрозненски мехкадьтта лоаккхача пайда тІа ятара гаьнагІен коммуникацешта юстарен я № 681 йола скважина. [illegible] скважинашта юкъе кІоаргагІа бурув токк везаш я на, цул проектах кІоаргад 5 эзар метр я. Скважина болх бе йолаийтара электрически ток дІатІакха [illegible] ЛаьрхІа электрошин а бола бурув детача [illegible] ток хьатІаяьхьар кийче дукха кхехьета везар, юкха зе хулар, графиках йиз йоагІача хана скважина болх бе дІалла кхерорнии.

Скважинана гаьна йоалаш чакхйоалар «Грозэнерго» 35 эзар киловольт кьа бола лакхавольтни лини. ХІаьта скважина гІулакхи эшна аргашар 6 эзар киловольт электросеверги яр. «Грозэнерго» [illegible] дага а баьнна скважина юхе хьайоагІа ток лаьтІъен. ёарджагІа, цара из хІа цу хью йола подстанци хьадир.

Дуа еенхьагІа лакхавольтни лино тІера ток кьачуйнллар скважинаш. Шитта графикх хьалха скважина бола бе йоалайтар, пачхахьалкхенна дукха кхча кхедир. Из болх чакхбоаккхаш хьинаре къахьийтар Дьяченко Михаил керте латтача налодчики бригада белхлоша. Мостиперча Советашка деча хрожашпцъ накъавоалаш «Старогрознефть» энергетикаша дакха тоалаш да уж.

А. ТИЩЕНКО.

«СЕРДАЛО» ГАЗЕТА РЕЙДАШ

КХОАНА ТІЕХЬА ХУРГДА

Бьастан кхаьхара балхаш дІаволадара «Шалинский», «Южный», «Джалка» совхозашка шитта кийча хьй хьежаш из оаха ях рейд.

Дукха ха [illegible] совхоз «Южный» йиллa. Дале а [illegible]ерча кхача бохенех [illegible] белхалагІа [illegible]ан. Цун балхан [illegible] совхона [illegible] хІара шера юртбоахама [illegible] кхеран чІоагІа [illegible] ера [illegible] эзар. Укх шера а дерригача [illegible] хьахкам эна метаргбохаш кийча яьй цигІа бІаьстан балхашта. 21 трактор [illegible] везаш бар болхане [illegible] уkх яьй, хІаьта уж [illegible] тоаль а дьяна хІала [illegible] балхан деш я. ХІанне тоаль а дьяна кийча латт болхане болаш бола инвентара а.

Шитта дика [illegible] совхоз фу Іалашдеча а. Долла да 50 центнер гореха фу, эшар 30 центнер мара доацача. Кхоачам хилал да цхьан шера тІадоалача баьций, кена, мукха а фу. ЮрттадІае хьажкІаш а я. Ала деза Іалашдаь дерригa фу горехачунтара дІайоккхача, цхьоалагІча класса долга, хІаьта гореха дар а шоллагІча классах да.

Шитта дика латт совхоз юртбоахама культураш кхеергІоьла звеношь вІашагІйоьххиза а. 150 гектара тІа [illegible] кхеергІоьла вурийтта, 248 гектар хьажкІаш лелаергІола цаІи звеньяш хІанз кхешка кхолуллиш я. Планах дола мьрІа хинвар 2,5 эзар тонн мара доацача 3 эзар тонн кхо дьялад цар кІалка. Цул совгІа гураль дийнача лаьтта минеральни удобренешца подборка яьй цар.

Цхьабакъда кхыча тайпара да «Шалинский» совхозера гІуллакхаш. Планах тоне езаш хинараш 22 трактор яр, хІаьта тоаль дьяраш 28 я. Совхоз 76 тракторах 65-не болх бергба. Из дика гІулакх да. Цхьабакъда из латт совхоза тракторни [illegible] бригадашна юртбоахама инвентара ремонт ерга. Шитта, боахамерча [illegible] 28 [illegible] тоадараш тіхьа цхь ма ра дац, хІаьта планах [illegible] хинача 87 маках а 77 [illegible] кийча баьбац. ХІанз а тІехьа [illegible] хІанза а бъь сеялка — [illegible] ахча. Из центарь кийча да хІанз [illegible] кор та [illegible] «совхоза» кулгалхой бІарла хІана деш [illegible] дагит совхоза [illegible] [illegible] бохийнхакой [illegible] [illegible] гІулах [illegible] агрегаташ [illegible] кийча [illegible] [illegible] а [illegible] [illegible] [illegible] дІадоалахьа, [illegible].

Гектара ю латт гІулакх совхозаа цхьоалагІча [illegible] бригадашка. ХІана а тоаьлча 10 культивация кийча [illegible]. Гореха фу (150 центнер) кхоалагІча классах да. ХІаьта хьажкІий фу цхьоалагІча классах да. бакъда, планах эшар 634 центнер долча Іаламдир 200 центнер мара дац.

ДикагІа латтад совхозе бІаьстан культураш кхеергІоьла звеньяш вІашагІйоаххаза, цара агрохим[illegible] [illegible], механизаторий кадраш кийчъелга. ХІанз керда вІашагІтъеллай 450 [illegible] тІа [illegible] свекла кхеерг[illegible] 18 [illegible] 120 [illegible] гектара тІара [illegible] лаергья. Тешам болаш да укх шера совхозера [illegible] трактораш тІа болх бе [illegible] кхоачам болаш [illegible] ЦхьоалагІча январе деиз баь бетта йолча курсашка деша бахийтаб совхозо тракторашт тІа шин сменагІа болх бера кхоачам хилад цах. ХІанз совхозе болх беш 108 механизатор ва.

Кхы а вагІа [illegible] бІаьстан кийчо яра гІулакх «Джалка» совхозе. Кастта хІата хІане [illegible] хІаьта хІанз а тІехь кхочуш хиллал фу Іалашдаьлщ совхозе. Шитта гидуартий фу соша центнер [illegible] совхоза. Планах доагІачул 270 центнер кІезигагІа да хьажкІий фу.

Шадув фу сагна [illegible] хІане я техникен инвентари. ХІаьта из гІулакх эсал латт совхозе цхьоалагІча тракторни бригаде (бригадир Хасиев ХІарон). ХІанз а тІехьа тоабанза михайтта накта, шин сеялка, дукхагІа йола дисковни лущильникаш я. Цу тайпара гІулакх еттад кхоалагІча отделене а. Отделене 29 тракторах тІйь тоаль а. Бакъда, тоаьлча тракторех йиъвена чархийн тоъал яц. Уж «Сельхозтехника» объединене бола кхе а цара дІадала ахча дац совхозага.

Юртбоахама техника хІанз гІуттара чІоагІа яц совхоза, хІана дьячa укказа а дукха дьтта дисад гураль ра оалаш. Дукхьал кхоалагІча отделене цхи бІаь гектар да бІаьстни аха диса лаьтта. Из сагна хьалаш эттача яра отт механизаторий кадраш кийчъяр, уж кхоачам болаш хилар. ХІанз дукхьала кхоалагІча отделене итт механизатор тоъад. ХІаьта из балхан долаш шин сменагІа балхаш де йоаш хургъяц. Цхьан зенапа аьнча ерригa совхоз бІаьстни кхаькарча балханта кийча яц.

Массехк деш ала деагІа вІашакІъ-ехача механизированни звенона [illegible] я. Хьажкіий кхгара вІашагІъеллача шин звенона юкъе [illegible] механизатор. ВІашагІъех[illegible] механизаторий де[illegible] [illegible] дар [illegible] махьерча цу шин культурана 12 эзар [illegible] кІ[illegible]илла бакъда хІанзал[illegible] кхал[illegible] [illegible]рхІ эзар [illegible].

Хой-те бІаьстан балхашта йоагІа кийче из аьча болханий кулгалхоша хІара «кхоачено» укх шера кхеергІолча юртбоахама культурай хьувкъам мел эшаберга?

«СЕРДАЛО» газета рейдани бригада: П. БОЛТЕНКОВ — Шалин районе хальха тІехьожаш комитета председатель; Л. ЗАКАЕВ — юртбоахама производственни управлене [illegible] инспектор; Г. ИСАЕВ — районе радио [illegible] болхлой; М.-Р. ПЛИЕВ — тха спецкор.

СУХАЛБЕ ХЬУВКЪАМА ЛАРД ЙОЛЛАРА

Дукха ца йоаццаш Надтеречни районе совхозашка техникален инвентараш ремонт шитта я, бІаьсти дІаде фу Іалаш шитта дьяд хьешаш кхачр тха рейдени бригада.

Махудка сихагІа бІаьстни кийче ль бала гІерташ ба укх деноша Надтеречни районе дукхагІа долча боахамий къахьегамхой, къахьта механизатораш.

КІезига техника яц районера боахамашка. Тайп - тайпарча нархаех йола гусенични а колесни а трактораш, дахт чуйлу комбайнаш, бІаьш иохараш, сеялкаш, мехкаш, культиваторш. Дукха техника а боахамашка [illegible] а. Тийгъеннача оьтталашта ресторараш ен а, йолаш йола керда оахалаш тІаутттаса а юртбоахама техника тоалре план хІаналкъа 92 процент кхоачаштъа баьннб механизатораш.

Дика болх баьб кхашарча балхашта кийче ен «Надтеречный» яхача совхоза къахьегамхоша. ДІадахача шера йиъьлагІча квартален укх шера цхьоалагІча кварталеи планах тоне езаш 19 трактор мара йоаццане районе массанел хьалхагІа, шиина меньх, бутт чакхбоалаш шин кварталаа план кхоачаш а ен 21 трактора ремонт ю баьхар совхозе механизатораш. Тоаль дьянай совхоза кхайола юртбоахама техника а.

Трактористаш боалаш тракторараш болх ца беш латташ шоттагаш хинаьаш цу совхозе. ХІаьта а хІара шера керда кадреш кийчъьо яр. ХІана квалификаци лакхъе Калиновски профтехучилище деша вахийта 6 саг ва. Цул совгІа совхозе шин бетта йолча курсашка Іоманьале шийтта политическ[illegible] 66 комсомол велаера.

Іаламдаь баьннб совхозе бІаьсти дІаде лакха хоашит йоле фу а. КхоачашхилаІ Іаламдаьд хьажкІий, суданка, кена, гидуартий фу.

Зоба аьха, удобренешна хьыедаь кийча да ярова культураш дІае лерда лаьтта.

Ловкхна яьча, бІаьстни болхаш дІадоладе кийч ба болхан къахьегамхой.

Дика болх беш ба «Круглоеский», «Озерный», «Новогорский» яхача совхозий механизаторараш. Тракторараш тоалре план кхоачашгъьяй цар. ХІаьта, «Новогорский» яхача боахама механизатораш трактораш тоалре план 125 процент кхоачашьяй.

Из аза йиш яц «Знаменский», «Верхне - Наурский», «[illegible]ный» яхача совхозий механизаторех.

«Верхне - Наурский» яхача совхозе хІанз а тоа ца ен а йиъ трактор, шин мух, ерригa комбайнаш, кхыйола тІахьяовза инвентарь. Ве доал цу цар шоай техникана а. ДукхагІа йола техника лаьтта а ца хьоехам мукхъенам латт. Бакъде, техникана ремонт яр хьалаш ве да цу боахане. Фу боахане тоъал яц.

ЧІоагІа веза дедду юртбоахама техникана ремонт яра гІулакх «Интеральный» совхозе. Планах тоне езаш хинарах хІанз а тоаьльяцац шийтта трактор, пхиъ мух, лах сеялка, комбайнаш, кхыйола тІехьаовза инвентарь. Кхоачам болаш дац боахане бІаьсти дІаде фу а.

БІаьсти хьетІахьяхьаяй — кхоачарча балхашта кийче ль хьалхоац. Магахьа сагна ца болх сихха баь ца боанхе тІайна декхараш [illegible].

«Сердало» газета рейдани бригада: Ю. АСУХАНОВ — халкъа тІехьожама штате воаца инспектор, А. САЛТАЕВ — «Надтеречный» совхоза механизатор, М. ХАМАТХАНОВ — «Сердало» [illegible].

СУРТАША БЕХК БУ

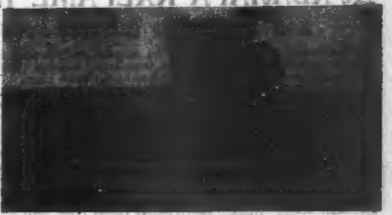

Юртбоахама техникина ремонт яра балхаш хІанз а кхиннхьа чара кхаьчедаш Грозненски районе «Староюртовский» совхозе. Укх шера хьалхарча кварталe тоне езаш хинача 21 трактора 12 мара тоаьльяц.

ХІана мастерской латт запасной оатхалаш, цу иваш ремонт ль ца йоалаш 13 трактор. Царех шиъ «Сельхозтехнике» ремонт е дІайига езаш яр. Цхьабакъда хІанз тІехь уж дига ца юташ бегІа уккаш. [illegible] шоллагІчен бригадашка в латт тоде сaг вацаш [illegible] хІа ца тоаьн трактораш.

[illegible] ремонт [illegible] беж шоанта тІера [illegible] дагахьа бакьанаш вoал [illegible] цхьабакъда вайт кІалув ла хьатІайттина бахьанаш чайхана хургдац. [illegible]хиш тІехьадаргда, боахама доккха зе хургйа. Цулухьа совхоз бараш могтел ерригача [illegible] кулгалхой а [illegible] цу йоаххама техника сихха тоаль яьккхара. Из ца дича [illegible] укх сургаш.

[illegible]

тІа хьахьоакхар форда юкъе шачо лакх бийхий ница дІалаха иеа болаш Іе дакхкa сецa кема дац хьяна. Из да а да кема—форда дар а доацаш кхашка лелар. Из «Староюртовский» совхоза комбайн я. Из латт цига соакха гураль дута хинача кхай тІа, цу тІара дута чуйшача хана дена. ХІанз цу лайла Іе дакъкха кьеша из комбайн теркалъе метаргъяжер - хоттІ совхоза кулгалхоша. ХІара дийнахьа цунна юхе гІолла йашина тІа а багІаш тІех ма булаш уж.

[illegible] мастерской вайна гу № 42 йола ДТ-75 яха трактор. Из укх[illegible] [illegible] кІира тІехьагІа йоллаяьа цу мастерской цу шоана гу № 37 йола ДТ-75 [illegible] Из а ремонт е саг [illegible].

Ала безам боагІа техника тоаьца [illegible] бача цу [illegible] дахага бІаьстан [illegible] [illegible] хьашаш [illegible] уж цу техникана ремонт ца [illegible].

[illegible]

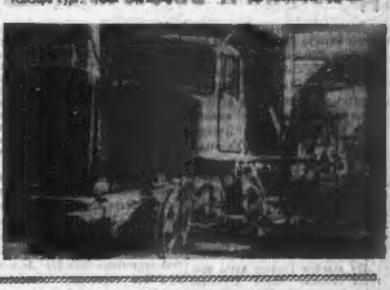

МЕХАНИЗАТОРАШ КИЙЧБУ

Шоай болх дика бовзаш, хьинаре къахьегаш дукха механизатораш ба Сунжански районе «Победа» яхача колхозе. Дале а хІара шера кланшара балхаш дагІделча механизаторий квалификаци лакхъеш, кердабараш кийчбеш ба укх боахама кулгалхой, специалисташ.

ХІанзе кхаш лелаьча къахьегачарех 106 саг цаІ ах хІара болча агрохимкурсашка дийша [illegible]. [illegible] обработка яра, доагІача боареме кхашка хий диллара, удобренех пайда эцара, шитта дукІкхча кхьча дешаех бола леннош. Кийчар цу сахьате балха юкъедхухь механизатораша. Кхашка удобренеш ехь.

ХалагІа да хьайбаш лелалерий дешар. Уж къахьегаш бола моттагаш вІалаш гаьна яд, хІаьта а цига дІа а бахе уж вІашагІйоттал лекцеш еш карна колхоза зоотехникаша. Шитта хІанз царех дукхагІбараш дийша баьннаб.

Кийчбу боахале керда механизатораш а. 15 саг Серноводсочерча училище вахийтаб. Цига хьехабоаь дика къахьегаш бола кхаши хьайбаши лелалераш. Кастта царех 28-не трактораш е кхыйола агрегаташ лелае йоккьье душ дола удостоверенеш бе доккаргда, дукхачар шоай классность лакхъергья.

С. ШАБИЕВ.

КПСС ЦК ОКТЯБРЬСКИ ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

ЭРОЗЕНА ДУХЪАЛАРА ГІУЛАКХАШ

КПСС ЦК октябрьски Пленумо совнаш белгалъяьй хиген низагех лаьтта лоха па дайтара чакхдай деача гІулакхий систем: йогІаешна дугбоаллача деттиганна [illegible] дерале хьу йогІанга, бессистере лаьттаи ца дезадайтара баьчаш дІанвага, эрозена духьалде производственни гІирсаш хьалдехга, гІоновай эрозешка хьу дІайоггІала.

Цу хьалгІахьара мероприятеш 1966—1967 шерашка кийчъяяй вай землеустроительни экспедици Наурски районе «Терский» совхоза территори тІа а. Цар тІа лаьрхІа [illegible] 1500 гектарагара 2200 гектарага кхоачаш дукхагІа хиъайта.

[illegible] лаьтти территоре тІа [illegible] а [illegible] тІа а хьуна оасай [illegible] ерхІ. ДІоаллалашца дІасгІача хьуна оасашта юкъера лотинг 250 метрагара 370 метрга кхоачаш шера хила еза.

ПхерагІа йогІаш йолча хьуна оасаш садача лаьтташ къуабехьарчен къуабаседехьарчен доазонашка хилийта лерхІ юкъера йоакъаш 2000 метрал тІех а ца йоалийтаи.

Боахама дош хилараш, проекта тІа еттадаьд хьун оасаш аргІаргІагІа аогІа. Эттара хьоазд йогІача хьуна оасашта юкъе 500 метр юкъ хилийта лерхІ. ХІаьта пхл тІехьагІа листьергІа уж оесна аьнча шоаллагІа дІайогІараш юкъе 250—300 метр хургье юкъ.

Цу тайпарча мероприятеш йоккъалах техникие лорадергда кхаш, йола хулийтаргья лаьттацара тІунал совъяккха, ницага лаьттаи доха ца дайта, юртбоахама культурай хьувкъам лакхбе.

Хьувкъам лакхбелга Іалашло хейш кху а эрозена духьалара мероприятеш кийчъеча хана боалашо хьакхайоалареш, Іалаше лоша [illegible] вІашаттехььаяьккхача шийтта совхозо а.

ШоллагІча совнаш лаьрхІай [illegible]. Тоалча дешай 4297 [illegible] в совхоза. Укхазара лаьттаи гІуп у[illegible] е вІашаттдукха лаьбат ушна да, пулуха йоалламн хале [illegible] бахам дІайа [illegible] лаьрхІаш ерс [illegible] лаза да.

ДукхагІаа доашне [illegible] нух наладбоалаьхара [illegible] хьааре[illegible] [illegible] [illegible] хьулбехьаьтьаьа [illegible] [illegible] юкъера юкъ 400—450 метр а [illegible] [illegible] хІаьта пхерагІа долаш доаш хьуна оасаш [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ва аьтча [illegible] дІа лаьрхІаш.

КхоалагІча [illegible] 32 эзар гектар хІаламхаш йола даьгІенаш. ДаьгІенаш дола дегаш ца деладайтара Іуралта участкаш къовсие а белгальеча участкаш тІа ха доахадела вІашатІехьаккха а лаьрхІаш. Хьалхарча дакъа тІа дохадегіоа Іул 700—800 устагІа болаш хургда. ШоллагІча хьукъбора хоскх 380—400 гектар [illegible] участок къовстеш ца Іул [illegible]. ХІара Іула къоресина участка тІехьа тІайогІача хан (6—8 шера) даьгІенай оборот еттаи [illegible]хІ — арІ - аргІагІа метергІоаш баргІ [illegible].

Боахаме хий позволеча дІалларча 66 пункте (гІупно) хий тІададиата [illegible] хулайт ерргача даьгІенех 17 эзар гектар гаргa е 52 процент [illegible]. Цулухьа хьалхане еттар даьгІенашка хий тІадаллайтара кхы гІа а мероприятеш [illegible] доаш. Цхьан Іула [illegible] [illegible] хий 8 кубически метр да.

Цулухьа уж гІулайш тоъаш ца боахане. Цулухьа хІанз йолча 66 гІулана совгІа, кхы [illegible] а [illegible] [illegible] 125 гІул. Хий [illegible] [illegible] пулхьтааш [illegible] пулатера хий тІалахийта лаьтта юкъера лаьрхІача 165 гектар хургда. Из бурувни лаьгІенаш ца шийтта дукхагІа йоарабарe дІадоахача ма дхкара да.

Хьун оасаш а дегІа лоралачу участкашка миццa массаш де ас кьолан кІезигу, тІаккха лаьттанара Іе хьелгІетташ дІаула гІуваз кІезигду. Лоа дукхагІа тІайош, [illegible] яхтараш шелало доага ца деш хус, йолчана дукхагІа [illegible] [illegible] хІара [illegible] юртбоахама культурай хьувкъам лакхду. Хьун оасаша, кул совгІа, еошху тІагІолха Іоуха хиш, хитга низагех кІезигагІа дехалайт, доь а гІеттабеш мух баьннача хана доалерлоацаш лоралду дІадийна алаташ.

Ялаташта ооха лаьттаи дукхагІа хилийта лаьрхІа ца мероприятеш илан. Цу лаьрхІаш хий дехка лаьттаи дукхагІа хилийтарен лаьтта эрадара культура лакхъерен дарда тІа юртбоахама культурай хьувкъам лакхбе. Цу гІулакха къьестта боккхача лоархІаш хила дезаш ца цу дола Іаленеш экономически хьалашца лезхна юкъейоалаеш йола севооборотни карагрзаелга.

Кийчъяь мероприятеш болхонна чакхъяха аьнча хІара гектара тІера бола лакхий къувкъам 1966 шерарча хьувкъамца шийтта 6,9 центнер лакхлургба.

Кийчъяь мероприятеш дерттгІа чакхйоахе, совхоза торе хургья хІара шера пачхахьалкхенга 1618 тонн дулх, 1920 тонн шура, 810 эзар фуъ, 271 тонн тха дахка.

Ахчаца лаьрхІача бертига а товарни продукцеи дІабола цах, хІанз лелача закупочни мехьашца лаьрхІача, 2 миллиона 116 эзари сом хургда, цу дакъе лаьтташаре болх продуктех йоаларах 281 эзар сом а хьайбашкара йоаккха продукци йоаларах 1 миллион 835 эзари сом а. Из цу дакъе зе мел лерхІар боккъонна кхочашъеча къахна дезар да. ХІаьта уж мероприятеш белгаlъь а на даьгзаляй шин шу. Фуд шт хана [illegible] боахане уж кхочашъяр лаар?

Экспедице специалисташа кийчъяь эрозени духьалара мероприятеш [illegible] уж чакхъяха йолчанай совхоза.

[illegible], 1967 [illegible] [illegible] 35 [illegible] [illegible] лаьйенашка [illegible] хий хилийтар духьа 15 гІув лаьккхай; миссан кхаш лораде 45 гектар хилхьа оасаех хьу дІаегІай, цунах 25 гектар гІошараш чІоагІъаланйтара бурувни дакъьа тІен 20 гектар севооборотех оахан дакъа кхай доаламашка гІаллен.

Кийчъяь мероприятеш чакхъяхара боахане боккха болх баьб 1968 шера а. Мина эрозена къовсам лоаттаболра даьтъерча цул [illegible] белгальарча онылтах пайда а одан, боахане дІала а болх баьй оасаех хьу дІаегІеш, гІувнаш йоахаш, хьайбашта коменешеш хьаргъеш. 1968 шера хьа тІа а субподрядни организацеи низамин боахане 63 гектар оасаех хьу дІаегІай, хий лелача коттедагъа механически хий дІалагІа удийтаргъаналаш шиъ машина 17 гІув лаьккхай. «Южгипроводхоз» яхача института эшна сайна боккъал латта 650 гектар гаргa дола лаьттаи хий дехна кийчъергдолаш проект оттае. Юкъейоаламь севооборотни георпа лаьса лоаде боахане, шоаш делаю культураш [illegible]гІ-аргІа хургйа дІа а [illegible]. ЙогІенаши [illegible] пайда [illegible] къовсталеш латт. ЙІана хІара ца Іула хий а даьтІеш участокаш хий [illegible] [illegible] дийгІешх пайда эцача морален а.

Эрозена духьалара мероприятеш чакхъяхара генеральни план (график) оттаьй совхозе, хІаьта из график хІара отделенега, бригадега дІакхоачаяьй. Оттаьь мероприятеш цхьалолча дакъе чакхъехаро совхоза экономика айдай, юхара хургъяьчох дуйла хІара укх сахьате хьалла дале а. Масала, 1967 [illegible] [illegible] чудахьаш доле хлат 6500 эзар центнер [illegible] [illegible] 15 [illegible] шура 150 [illegible] [illegible] 13 [illegible]лукхагІа хингда.

Чакхъяха лаьрхІача мероприятей йиза комплекс графикагІа 1971 шера чакхйоаккхаргья. Ца боалаш кІалхарбоаккхаргба йоакъе дола доккхийта деш.

Уж мероприятеш чакхйоалача наьхьа тІа дукха эшаш цаІ шера хало ю — Тиркал лекъарча хьун питомникашка кхоачавболаш дІайогІа материал ца хилар. Оасаех хьу дІайогІара бола юкъагІа ца битар дукха бахьаха хургдар дІайогІа материалаш кхию дІамалара питомникаш шерйорен цар ассортимент тайп - тайпара хулийтарен. ТІаккха вай республика колхозий совхозий йоаргйа хургдар дІайогІа материал. Ставропольски краерен КъилбаседаХІирпашахьарен кхеш кхахь на а езаш, кийча шоай доалахьа хилийта. Из де торо я республике.

Б. БОГАТЫРЕВ,
[illegible] - землеустроитель.

МАШАРАИ КХЕРАМЗЛЕННЕИ ДУХЬАЛАРА КХЕРАМЕ ПРОВОКАЦЕШ

МАШАР ЛОРАЯАРА СОВЕТСКИ КОМИТЕТА ЗАЯВЛЕНИ

Юха а Советски Союзан Дальни Востокерчу доазонна уйланча бахьах тIетеIар. Вай мехка дуьхьал китайски Iедало леладечу цу гIулакхо чIогIа оьгIазбихкаб берриге советски нах, халахетаро хьалдиккъ цар дегнаш. Маоисташ берригача дуьненна бIаьргахьаха оьтт китайски советски халкъашна юккъера машар бохабеш бода низ а хила.

Советски Союзан берригача машар бохучу накъа цIерагIа машар лорабаре Советски комитето хьадда харжахьа лоархI машара гIулакхаш цIенхаштта кхерам бола Мао Цзэ-дуна гIозара бIеха провокацеш.

Хlинз берригача дуьнен общественноста къьаста бохьаш ба Мао Цзэ-дунен цун гIозарен провокацеш гIулакхийн чулоацам. Цар ге лерхIар да: дуьнен тIа кхоткам оттабар, керда тIема конфликташ йоаржаяр. Советски Союзарен социалистически содружества мехкашцарен моастагIал хьалгьедар. Цунца доккха гIулакх ду империалистийн эттара агрессивнегIа долча низашта, царна барта бахара аьнгаш лех, социалистически содружества чIоагIон машар лорабара бодаш бохабе гIерт.

Машара тIехьаборашта даха хов пекински авантюристаш кхераш гера хьалара тIехье хилар. Кхерам герз лIа ца доаржадара договора дуьхьала хилар, герз лIаланаяра проблемаш къоастаяра дуьнен халкъашта юкъера кхокам меIбара тIадерадьечу гIулакхашта, пачхьалкхашта юкъера къовсаме летта дешаш машаре къоастадара дуьхьа ю, Советски Союзан къчча социалистически мехкийн ненкъесталца турпалча вьетнамски халкъо кортамукъон ший лоIамен хилара тIехьа къовсам лоаттабеча хана, Мао Цзэ-дуна гIозаро СССР дуьхьалара провокацеш оIашагIьехь. Вьетнам хьалхарара гIулакха цунца зе а дени.

Эхь дайнача Мао Цзэ-дуна группа гIулакхаштен цун зуламерча провокацештел ший а кхайкаеш, машар безача советски наха низаца могаду СССР пачхахьалкхен доазонаш а берригача дуьнен тIарча машара гIулакх а лорадара тIадерадь КПСС Центральни Комитетен Советски правительствон гIулакхаш. Вай чIоагIагIа доккхал ду шоай Дальхен доазонаш чIоагIагIа а хьадда а лорадеча советски пограничникий къонахчалахи деналахи, советски халкъа хьалханкхара, машара сийлен гIулакх деза долча берригача маха хьалханкхара шоай декхар кхоачашдеш байнача советски бIухой доккха сий ду.

Машар безача советски наха Мао Цзэ-дуна гIоон китайски халкъи цхьатарра зарбIац. Советски халкъ, Советски Союза Коммунистически парти чIоагIагIа а хадданаш а тIехьа хиннай, тIехьа а я сийлахь-доккхача китайски халкъаца машари доттагIалла хилара. Вай тешаш да Мао Цзэ-дуна гIозаро зеладеча тIема авантюрай новкъа Китаерча берригача кхетам болча наха шоаи боахлайтаргва хиларах, халкъашта юкъера машар бохабе гIертача маоистий зуламе уйлаш йохаергхьдарах.

Ший лоIамерча кIалтохарга латаш «Буревестник» общества Центральни совета хьалхара моттиг яккхара къаьш хилар вай городе. Москвера, Ленинградера, Пензера, Ростовера, Ереванера, Харьковера, кхычахьера 130 сов гIа спортсмен вар къовсамаш лоатталеш. РСФСР-а команда юкъе воагIаш вар вай республикера пхи спортсмен.

Дика дьокхаман гойтар яхьашка Россе команда спортсменаша. Массарел мот а бьаьна командаш зачетах хьалхара моттиг яьккхар цар. ХIаьта хIаране хьалхара моттиг яккхара лаьттача къовсамашка а белгалбаьлар Нохч-ГIалгIайчен спортсменаш. Шоллоай доаьнта диллача, кхьай чемпионаш хилар С. Абдулаев, М. Кадыров, Садомонов, Тукаев.

Яхье котъьяьнача РСФСР-а командаца кубок едар, хIаьта хIара чемпиона «Буревестник» общества Сийлен грамоташ маьхера совгIаташи детар.

О. НИКОЛАЕВ.

Сурта тIа: финале Смолякова (Ленинград) лета котъаьннача грозненца М. Кадырова вуаг хьаьтъяйлахь яхьий сулахочо.

О. Соровалова сурт.

ДИКАГIВОЛА МАШИНИСТ

Грозненски локомотивни депо дикагIвола болхлой белгалбоахаш эттара хьалхарчара цIи йоахах тепловоза лелаеча Дудургов Султана.

[illegible] Султана машинист болх, кхоибеш лIаухьйе дизельни доагор. Хьалхарчара йоахах коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи а. Пхьахчахьна кхьалхь вахь сий ду цун коллективо.

ДIадахача шера цо дIайигача 32 тяжеловесаш 30 эзар тонна мукъ дIа а кхьоц 10 тонна дизельни доагор кхоаьъча машинистца депо коллективе лаьхан совгIа мукъ дIабахьара шерача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар.

Дукха ха я Дудургов Султана цо болх бу. 1933 шера машинисташ училище чакхъьаьхачул тIехьагIа нарбоалашта ремонту сий болх бу цо Грозненски локомотивни депо. Массехк шера машинисташ болх беш дьахьхар цо город Алма-Ата а. Цул тIехьагIа Грозненски депо юха воагIа. Яу хана доаз цига цо ва. Шe Iоаль опыт, тоалла кампарна доттагIашта дIабоаьш Султана. Дукха ха йоалл вай Iарчча бетта дизельни доагор дукхагIа кхоборгдеча цакхьаш хьекаш хилар цо 20 къоначча машиниста.

Цун тоалачча белгалдоахаш дукха хьостаре грамоташ, хачал премеш тийнгай, «КъаьбасеIь машинистрахьа дикагIвола машинист» яха цIи ейнай Султана. Грозненски городской Совета депутаталла харжа цо хIана.

[illegible]

КРЕМЕНЧУГСКИ ТЯЖЕЛОВОЗАШ

ДIадахача цу чакхIоалла цо бола Iбар заараргIа автосамосвал аралийцай Кременчугски автомобильни заводо. Из а дукхача параметрашка дикаьча дуьнен образцаш боаране латташ йола «КРАЗ-256Б», Украински республикански «Всхлой газета» бечча хоаийтIа. Кременчугски автозавода производство 1970 шерале шоашо йоаккхаргIа хила ерза а хIаьара кифиштегIа йолаенкяргIа юхе дехьаччуна [illegible]. Сибост хуна цун [illegible] 10-тонни шиниашта кетал 12-тонни цо бола бортовой «КРАЗ-257» яха автомобиль, 30-тонни прицеп тIехьа йола тягач арахеца. Йолаешнай предприятия. Укх шера а цига къаьбаседельа делаергIоль самосвалаш автопаланаш лоаошащ кийчьче дага а воод.

(АПН).

М. А. КЛИМОВ

Халача лазарах кхоагаш уллаш дукха ха вахкхачул тIехьагIа 1969 шера 18 марта кхоалхав 1919 шера денз КПСС член, гражданийн тIем тIа хьунаре дакъа лоацаш хиннa республиканени лоархIаммра персональни пенсионер КЛИМОВ Михаил Андреевич.

М. А. Климов Московски областа Узловски района Дуровка яхача юрта ахархой дезале 1896 шера ваьв. 9 шу дальча денз болх ба волавениав из помещика бельга маьддаш ва, кулака чулаьтта.

1916 шерагара 1918 шерага кхачалца Къулба - Малхбузен фронте эскара доакъаьинна революцаоли болх баьб М. А. Климова, полковой комитета членаьла а хIаьта цул тIехьагIа цул председательла а хийржина из. 1918 шера цIенхирзо волаш гIулакх дьад по город Туле Чрезвычайни комиссе отрядашка.

1919—1920 шерашка командни состав Iомавеча 1-ча Московски советски пулеметни курсашка Кремле дешa веьгIав М. А. Климов. Кремлевски курсант волча хана Коммунистически партеи Советски пачхьалкхени баьччен цIерна лард єлларга хиннa Владимир Ильич Ленин лоравеш лаьттав из. 1921 шера дезa 1933 шерага кхачалца рота политрук, артиллерийски полка комиссар волаш Советски Эскара мугIарашка гIулакх деш хиннав М. А. Климов.

1933 шера денз г. Тулерча гIишлошъеча организацешка кулгалдеча болхa тIа вола М. А. Климов. 1941—1945 шерашка цо даьзъа лаьнад Сийлахь - боккхача Даьй-махка тIемa фронташка немецко - фашистни тIаьрадонта дуьхьала лаьттача къовсаме.

1946 шера денз пенсе тIа ваххалца волча хана г. Грозне гIишлошъеча организацешка кулгалдеча гIулакха тIа болх беш хиннав М. А. Климов.

М. А. Климова хьунаре дакъа лаьцад общественно - политически вахара юкъе. Из дами хьашт долаш хьаша хиннав республика предприятешка, дешара заведенешка, школашка, цо кагирхошта дувцар революце баьччеца Владимир Ильич Ленинца цо лIашагIа веттавалarah.

Даьхенна гарга дика гIулакх дарах «Ше Седкъа» яха ордена цIи цо дала енай М. А. Климовна.

ЯIаьдхача хана тхй дегашка латтаргва Коммунистически партеи социалистически Даьхени тешаннача воIа КЛИМОВ Михаил Андреевича сийлен гIулакхаш.

АПРЯТКИН С. С., АЛМАЗОВ И. А., ГАЙРБЕКОВ М. Г., ЧАХКИЕВ О. А., ДОРОХОВ М. А., БОКОВ Х. Х., АБУБАКАРОВ М. И., СЛЮСАРЕВ А. М., ВЕЛИЕВ О. С., СИНЕЛЬНИКОВ С. В., СИДЕЛЬНИКОВ С. С., ВАХАЕВ Р. В., ЖИГАЛОВ В. И., КИРИЛЛОВ С. А., ГАЛЕНСКАЯ А. Т., КРАФТ Е. Ф., ВАТОЛИН Д. Д., ХАНИЕВ М. А., КРАСОВСКИЙ А. Я., ГРИГОРЕНКО Г. Ф., ШУМАН Х. П., ЛУБУЗ И. И., ЛЯМЦЕВА А. М., МЕЩЕРЯКОВ П. В.

БАЬЧЧА ВАХАР IОМАДЕШ

В. И. Ленин ваь 100 дизара цIейна накъабаха кийчуш ба тха школа хьехархой а, дешархой а.

Боккха болх бу тха школе Ленина юбилейна хетаба. Бераш сентябрь беча эттаре хьалхарча дийнахь школе лайтаача хьалхара урокаш ленински хилар цар. ХIара массайола мероприяти планаш хьесапе чаккдIоаьхк. ХIара класса цхьанагIчара шталгIча классашка кхаччалца, шоай къаьстта тематически плаш я. Цу планаш тIа берий хаьага хьехаха, В. И. Ленинах, цун вахарах, революционни [illegible] да. Уж планаш 1969—70 дешара шера лаьрхIа я.

Шоанта хорчча тайпара совъердаиегIа, дешархоша дикагIа кхетаергIоалаш е хьаж тха беседаш. Масала, шоллагIчен кхоалагIчен классашкарча бераьта ховргIац революци яхар фуд, цо фу цайда беннаб наха. Цудухьа лохерча классашка беседаш оча хана оаха дувц царна В. И. Ленина бераш дукхадезаш хилар, цо вай мехка мел доча бераьта деша бокъо еннхар. КIезигга деккхагIа хинча бераьта программа хуьа, хIаьта хьайхагIа Iомадьр а юха кердадоакх. Цу система дика результаташ ду. Дешархой дукхагIча доьъе нокчий ба, хIаьта цIагIа Ленинах лаьна царца къамаьл де, царна хьехаш бала саг дилла а хилац, цудухьа баьччах лаьца дукхагIа шоашa царна довзийта хьеж хьехархой. Советски Союза Турпала Х. Нурадилова цIи делаеш йолча тха школерча пионерски дружина шоай болх Ленина хьехаталца бувзаш бу. «Ленина васкетишта [illegible]» — [illegible] дружина лозунг.

В. И. Ленинах, цун произведенех, цун ноамьастех лаьца хьехам урокех оа дешархоша бахьда, ленински тема боккха я, цудухьа алхха цхьон урокашка цо йойла лоргаш, воале а дешархоша цох хIана кхетадергдия. Цудухьа боакха терро я оаха класса а боаршаш цун араьха боча бахха. ХIара бера хаанга хьежна ила оттаний. Из бокх дIабоахьаш дешаш беседаш, [illegible] цу В. И. Ленинах лаьна художественни литература деш берашта, цул тIехьагIа хIарано цо лийначa ниниках лаьца шийна хетар оаи.

ЧоалхагIа а лоархо классашка деша богарна оаха оттаь илли. Ленина цхьанайола произведенеш оа оаха царна, хIаьта царга шоашка оаход кулгаь а деш аьлла бойт бийнача произведеней. Къаьстта лайна Iомаю цар В. И. Ленина биографи. Цун вахар, цун революционни болх а кIаботтийтерал совгIа оаха белгалдоах дукха дешаш.

В. И. Ленин ваь 99 шу долча ди хьетIаюта дукха за йоадак. ХIара цу дезна сийлонца кайъефа кийчлуш ба дешархой. Пионерий торжественни сбор, художественни самодеятельности концерт, Ленинах йола стихотворенеш кийчъеш ба уж. Ленинах лаьна дувца дукха да, цудухьа тхоай программо юкъе пхи-шеча керда тешаш ккуъ оаха.

М. ХУЦИЕВ,

Ачхой - Мартана района № 1 йолча школа завуч.

КЕРДАЧА ПРОГРАММАГIА ДЕШАРГДА

ЦхьоалагIча классашка кердача программах хьехаргда Шелковской района школашка 1969—70 дешара шера. Иза цу дIакха 1200 бер доалгIаргIа цхьоалагIча классашка деша. Уж дешарах дикагIа шинтерелдалаш хIанаш а даьтеш е баланбеннаб царна хьехархой. ЦIаре дайнала лиьъ - аз сальача воспитательни хьехархоаш кулгалдеш яде, деша, дагаре Iомалу уж, саккердаматча дуьнелашка ладувгI цар.

ЦхьоалагIча классашка болх ба кхоачабахь [illegible] гIа бола хьехархой. Кердача программах бу болх хала хургбалга а хоаш керда программаш, берригача мехка цIа хоачча хьехархой. Кердача программагIа дешаргда экспериментальни опыт Iомаеш ба уж. Дукха ха йоалаш цу хьехархошта лаьрхIа семинар йир районе. Керда программаш, Сулейменски района цхьоалагIча классашка кердача программах хьеча шоайгIай опыт лIаир царна семинаре.

ВIаьсти лолча гознал лакхьеш йолча курсашка дешa бетийтаргба хьехархой. Республика просвещене Министерствоси хьехархой гознал лакхьяра институтен лIашгIеэльалла программаш Iомаеш, цар кердадар шоай балха юкъе хоухьаш ба уж хIана.

[illegible],

Шелковской района [illegible].

КИТАЕ МАО ГIОЗАРА ДУХЬАЛАРА ВЫСТУПЛЕНЕШ

Доазал дехьарча кепайцазам цемаьшен Китаера укхаза беъхача наьхек йоаь, КНР къаьстта къулбеллан районашка тIа - тIа дукхагIа выступленеш я Мао Цзэ-дуна уIемa-бюрократически диктатурина дуьхьала. Шоаш фу лерга ца хоаш кераагIбаьха боалхлойн ахархойн «ревкомаш» а лейтий, маоисташ дIабелхаш ийсераш я.

Масала, Юньнань яхача провинцерча Якоу яхача городе 2000 саг дIаьара алларшашка чу а хьийкха, цигара гера даькхар. Цу провинцерча кхьоча районе хьаланий моттигерча Iаьвлла дуьхьала къовсам лоаттабеш йола партизански отряд.

Шу лоалуш Гуандун яхача провинце хьахилар Маона дуьхьалара керда организацеш. Царех цхьанне ший «Iьам къалзарe хаьккхара комитет» аьнна цIи тиллай. Цунна юкъе белх боххлей, ахархой, шоай хьалла хиннача постешка маоисташа дIабаьха партийни пачхаьалкхени болхлой. Ший листовкаш тIа комитете нах тIахьех' Мао Цзэ-дуна режим дIаеккхара. Святоу яхача районе Мао политикана дуьхьалбарий йоккхача группо лIашагIа а хийтта, шe «болхлойн ахархойн демократически парти я» аьнна дIахайкхьий.

ЙаргадIайнача наха хьадувцачъ, Гуандун яхача провинце [illegible] баха нах кхачан складашкеи магазинашкеи чукьийлха моттигаш я, полицешка гера даькха дуьхьало а [illegible].

ХIанe режима радио бохачча хьаха цхьанцIайона группашка мехкара байдаш лIабаха дукха моттигаш я. Масала, 15 марта китайски йоккха группа гIийртар Гонконгаяхарча доазона дехьабовла. Пограничникашта царна хов яр, из доа деш байду пIабалхарех масеехк саг ца а вайр, чевнаш а йир. Доазал дехьарча агентствашка хоаи бу укх шера хьалхарча беттанна КНР-ера цедда Гонконга Макаон 500 саг дIадалла, яхаш.

Маоистски режимах раьза боацараш юкъе ба цах дикагIа цунта баха аьдитара тIехьа хила из чуга лагирбой а. Дукха за йоагиаш Фуцзянь яхача провинце Тунцзяне цахе уккхаза къаьлаьхие ингере бахийтача студенташа бунт йир. Лоамашка и бахе партизанех лIанкхийтар уж. Хайнань яхача гIайре тIа «эхетабара» къахьега бахийтача студенташен кадрови болхлошех бунт хьойир Пекинe бахийтача «Мао идеяй пропаганда группа» оалаш бараьта дуьхьала гIайре тIа хьайнараш тоIабаре эскар дахийталар.

Мехка къулбелха правительствана дуьхьала еча выступленеш цIенлаштта шек йоах Пекин. Ший бахьан доацаш даа китайски радио чу гIоалеи капайвазон тIем «фуннагIа дов» а Мао Цзэ-дуна идеяш лорадара тIахьехам хилар, уж тIахьехамаш ду Мао Цзэ-дунен цун гIозарен авантюристически наькъа дуьхьала ира йир доаца а лоацаш.

ИЗРАИЛА ОАККХАРИЙ ХЬИСАПЕРА

КЪИЗА ГIУЛАКХАШ

АММАН, 18 март. (ТАСС). Израильски военнийн дIахо а бу тIем сабаьча доаллахарча Iарбий мехкашцарча динешка кхохкам лоаттабара ницъ дIахьош.

Аммана гонахьарча гражданески объекташта напаламаш бомбанаш ракеташ майнйттанго а селхан Израиле территоре тIа яха, тIем беш хилар Израильски авиаци. Израильски эскара командоване укхаза хоам беш махиллара, мехка сигален тIа а яьхка, израильски самолеташ дуденеташ йийтар Джараш яхача районе (Амманна 35 км. къилбаседе уллача).

Израиле уж оаккхарий хьисапера къиза гIулакхаш лорадар бахьан доланаш бойбаь а фешаш хиина а граждански нах ба. ТIехьатIе, моттигерча ханах сийрайнь 10 сахьат дIаьача, израильски эскарашa Иорданах яхача лодача хIи дехьа, Къилбаседа Шунeв Эль-Намрун яхача гаьна йоалаш укхача юрташта минометашка йоккхий топашка йийттар.

Вьетнаме Демократическа Республика дукхача предприятей коллективаша дика хьокхамаш доах. Масала, юрта бахама, промышленноста, транспорта эшача 38 цIи йола продукци арахецара хьал тIехкловчашьнай.

ТIемах йодаь хьунагIа дIайихьача юртбоахама машинаш еча заводе испытательни майдане дальккхах ер сурт. Цо арахеца тракторaш республика кхашка дукхахандьа болх беш я.

ВНА—ТАСС сурт.

ЧУIЕ МОТТИГ ЯККХАРА ДУХЬА

«Цоь лечадI», «Сан-Хосера пхи километр гаьнара даьтташ дIаайнцадI» Керте гIолла дьь цу тайпара йоалош а делаш Сан-Хосера — Коста-Рика столицера пхи километр гаьна уллачa Десампарадос яхача моттиге хьайзача событей хьакъхьара хоамаш кепатехад костарикански буржуазни газеташа. Квартирех йоаккхаш хиина сов беза нах цIенной даьнта бала торо йоацаш бисаб столице баха 500 совгIа дезал. ТIаккха гаьна доацаш дада даьсса лаьттаи хьа а лийца, цига поселок лъй цар. Дентара деига даьтта йоархIех, кIотаргех цIендеш хинна къоахадша, кхалвахa, бераша шоаштa цига цIалгаш хьалдер духьа. Цоз аьнна цIи тиллай газетаца чуIе моттиги йоккха йоаца даьттан чIегилга эшаш хиннарех.

Миштай къечар поселок? Уж да дохкаленнача ултех, фанерах, мукх дньаьча аьнна листех сихха хьаэIагIдехха, гамащийнача формехьа хила хьадийн Iох дIадогIа цIалгаш. ГIайгIанех маьлхарен ба цар чу бола мах, дикагIа сапессаш нагтахьа белгало хелу кIаьдденнача бIаргашкара. Поселке гIолла шерттиго гIа боалаш лел когаш берзана, хулчеш тIаювхаш дола бераш. Цхьабараш айнача цIерашта хьалхашка Iо а хайнe, йист а ца хулаш багIаш хуа, хIанз-хIанз цхьа тамаш йолаш хIана а хинна, даар чудола ийл бIайкача аланна юкъера хьагучабаларга сатуйсаш багIаш салаа, аьга яьнача теонашта кIирбенна бIара а хьежаш.

Укх тIеххьарча шерашка чуIа цIенош Коста-Рике сов кьнйдаларех, «законатIа доацаш» даьтташ хьа а лувсаш, цар тIа чуIе моттигаш хьалье ехача кхачаб къийбенаараш. Цу тайпара хIамаш хола моттигаш дукха юкъа йиш яр. Пуэрто-Лимон яхача форда йистерча городиге кхо эзар совгIа къеча дезала частни наькъа доалахьара лаьтташ хьа а лийца, цига шоашта цIалгаш хьалдегIад. Цигга къахьнай «Лотос Вагахо» яха йоакха йоаца поселок. Из хьалъеча хьунаре дакъа лаьцад Коста - Рика Социалистически кагирхой членашта юкъерча добровольций бригадаша.

Тайжача океана йисте уллача Пунтаренас яхача цхьайкха городе эзар гарга болча дезала дIалийцах пачхаьалкхен доалахьа хинна а цхьабакъда, бIаьхийча латифундисташа бокъо йоацаш шоай карадерзийна а лаьттанш. Бокъонца бола тIом белабеннаб «дьыттеч» къехьане юкъе. Кхьнеттел «Стандард фрут» яхача мехкаьтта монополе фирмана йола «Фертка» яха американски компани а гIертий цу гIулакхта юкъе. Цхьабакъда, къечар аь духьале кагье метадан. ХIанз цу лаьттанехьай цига бахча наха шоай кортамукъало бахьан доаш къовсам лоаттабеча турпал вьетнамски халкъа сийна «Вьетнам» аьнна цIи тилла поселок.

Коста-Рике чуIе цIенош теттара къийдена хилара тешал ду официальни статистика далене а. Антоса-гIаттара хьалмаш бол мехкара ахах гарта бола нах. 750 эзар костариканцей цIеношка электричество, водопровод, канализаци яц. Гаьл цел баьккхача мехте столицашка цхьайна чухьа а бIаргаго йиш я цу мехка бахача дукхагIа болча наьхара улавре хьалаш: цхьа цIаьга цу хьуза 14 саг, цхьа дезала лаьрхIача цIеношка баха безаш нул 8—9 дешa.

ЧуIеча цIенош хьалаш дукхагIа талх хьабе болх из хилариаш къахьегаш ахаш доха хиларах. ХIанз хьабе болх боацаш 200 эзар совгIа саг ва Коста-Рике. Коста-Рикера дукхагIа бола къахьегамхой сагIадетаргашка хулача хьал тIа бахаш далар бакъу кхачан дальгерча специалисташ къча эшанене. Мехка бахача дукха а дукхагIа болча наха хIара денна 1200—1500 калори мъ кхачаш, ведето аьча гIаьххьача боране хахара сага хаьчна цогаш ах.

ХIара денна дукхагIа беравш моттигара хьалаш теаддар дуьха къахьегамхошта хоттаду къовсам. Цунна юкъе хьунаре дакъа доац эттара сакхетагIа бола боалхой ший мугIарашта юкъе лIашагIехаш йолча костарикански къахьегамхой Боргъьюкъарча конфедераце (ВККТ). Болхлойн ахархойн къовсама керте латт Халкъа авангард — Коста-Рика Коммунистически парти. Цо хьалхой шоска нах лаьттен чуIе моттигаш бахьан доаш цар лоаттабеча къовсамe. Дукхьал уж коммунисташа хьахилар бахьан дезаш чакхдьаьлаьр Пуэрто - Лимонера «Лотос Вагахо» дIаи Пунтаренасера «Вьетнам» хьарсаниц бола поселкаш. Халкъа авангард яхача парте кулгалду цига къахьегамхошта демократи бахьан дешa, американски империализмо бечча цигa нах кIалхарбаккхар дуьхьа лоаттабеча къовсама а.

В. ШУХАЛОВ.

(ТАСС).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозне доалда йоачан а йолаш, малхбузехьара гIийло, гIаьхьхе боарамга кхоачеш мух а хьекхаш ха хила тарлу. Температура республике гIолла 4—6 градус, Грозне 6 — 8 градус дIоахал йолаш хургъа, буйсанна республике гIолла 0 — 5, Грозне 2 — 4 градус дIовхал йолаш.

21-чеи 22-чеи марта юкъе-юкъе оаха а хургъа, кхаьла хила тарлу, цхьацайолча моттигашка кIезиг - дукха йоачан а йолаш, дохк а доаллаш, малхбоалехьара лаьгIо, гIаьхьхеча боарамга кхоачеш мух а хьекхаш. Буйсанна температура 9—7 градус шийлал йолаш, дийнахьа 1 градус шийла гарга 4 градус дIовхалла хоалаш хургва.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа, хьажа

20 март

РАДИО

7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Переданчей программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Ашараш. 8.45 — «Нахана а наха а» яха очерк (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 10.00 — Переданчей программа. 16.05 — «Къоаа тIехьe» (нохчий меттала). 16.20 — Юрта боахама вьвкъагамкошта дола концерт. 16.45—Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ашараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.30 — Хьалхарча ферме (нохчий меттала). 18.55 — «Къахьегама овсарна» — [illegible] передача (гIалгIай меттала). 19.05 — Телевизиони хералдараш (гIалгIай, эрсий меттала). 19.20 — Ленини парте мугIарашка. Ашаргхаши Н. П. Толхалов. Фотоочерк. (гIалгIай меттала йолхкаш). 19.35 — Вай тоевнаш. Грозненски шурий совхоза директора воа. Шаго къамаьл. [illegible]. Дуьнен хьакъхьашта юкъера обзорниг. 20.15 — Переданчей программа. 20.20 — «Са 19 шу дар» яха художественни фильм.

21 март

РАДИО

7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Переданчей программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Ленинах кехье» газета обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Ашараш. 8.45 — «Къоаа тIехье» (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Переданчей программа. 16.05 — «ТIехьие илли» яха передача (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Радио инструментальни ансамбля концерт. 17.20 — Ленински ноккъа долх вай (эрсий меттала). 17.45 — Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизарга. «Промысле байракха тIа — Ленина ордень» яха передача (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ашараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «Къонахий» (нохчий меттала). 20.00 — «Прогресси оазаш» яха радиожурнал. 20.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

17.30 — Переданчей программа. 18.00 — Хоккейх лоазара дуьнен чемпионат. Стокгольмера передача. Канада — Швеция. ПерерывагIа телевизиони хералдараш (нохчий, эрсий меттала). 20.30 — ТIарвъъта кхаммаьа организацешна общественни дуьхьалара (нохчий меттала). 20.45 — К. Паустовский. «Дошо роза». Телевизиони спектакль. 21.35 — Переданчей программа. 22.00 — Хоккейх лоазара дуьнен чемпионат. СССР—ЧССР. Стокгольмера передача.

КПСС областной комитето, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совето чIоагIа [illegible] бу 1919 шера денз КПСС член, республиканскан лоархIамера персональни пенсионер КЛИМОВ Михаил Андреевич велларах, шоаш бу кийначуш дIаьлгIа, кхачaчарча а гаргарча а наха.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина уллам, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-00; редактора зам.—3-00-11; секретаре секретаре—3-34-00; партийни, [illegible], культуран, промышленноста отделаш—3-42-00; юрта боахамo а письмони отделаш—3-42-25.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-00-11; ответственного секретаря — 3-34-00; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-00; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-25.

«Грозненский рабочий» издательства типография. Революци проспект, 7/84.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

С005060. Заказ № 1383.